

Pirmais Rīgas Medicīnas institūta rektors

Maija Pozemkovska, Romāns Burtneks

*Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas vēstures institūts, Latvija
I. Mečņikova Ziemeļrietumu valsts medicīnas universitāte, Krievija*

Ievads. Ernests Burtneks (1898–1958) bija LVU Medicīnas fakultātes pēdējais dekāns (1949–1950) un pirmais Rīgas Medicīnas institūta direktors (1950–1958).

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir sniegt vērtējumu par RMI pirmā direktora Ernesta Burtneka dzīvi un zinātnisko darbību, papildināt RSU muzeja un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja fondus ar jauniem, oriģināliem eksponātiem, kas iegūti no E. Burtneka mazmazdēla Romāna Burtneka Sanktpēterburgā 2013. gada oktobrī.

Darbā izmantoti jaunieguvumi – Ernesta Burtneka fotogrāfijas, dokumenti un priekšmeti (divas medaļas, ārsta izkārtne, acenes, ārsta personīgais zīmogs, karaklausības apliecība, diplomu u. c.) no Ļeņingradas perioda (20. gs. 20.–40. gadi), viņa uzrunas melnraksts RMI studentiem u. c. materiāli.

Pētījumā par Ernesta Burtneka devumu tika izmantota vēsturiski salīdzinošā un analītiskā metode.

Rezultāti. Līdz šim trūka materiālu par pirmā RMI direktora Ernesta Burtneka dzīvi Ļeņingradā (no 1915. līdz 1946. gadam), jo RSU muzejā un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā glabājas materiāli, kas saistīti ar E. Burtneka dzīvi Latvijā pēc viņa atgriešanās dzimtenē 1947. gada februārī.

2013. gada oktobrī tika apzināti arhīva materiāli par E. Burtneku – gan RSU arhīvā, gan Latvijas Vēstures arhīvā. RSU arhīvā glabājas materiāli par E. Burtneka komandējumiem, atvaļinājumiem un tamlīdzīgi, vienīgais ievēribas cienīgais dokuments bija viņa pašrocīgi aizpildītā kadru (personālā) anketa, savukārt LVA arhīva lietā ir dokumenti (lielākoties kopijas) par E. Burtneka doktora disertācijas izstrādāšanu un aizstāvēšanu 1948. gadā Rīgā.

Ernests Burtneks ir dzimis 1898. gada 29. janvārī Limbažos. Pirmā pasaules kara laikā 1915. gadā viņš devās uz Petrogradu, kur strādāja Tilika aptiekā (Vasilija salā). 1920. gadā E. Burtneks iestājās Petrogradas 1. Medicīnas institūtā (agrākais Sieviešu medicīnas institūts), ko absolvēja 1926. gadā un strādāja par ārstu gan Ļeņingradā, gan Karēlijā un īslaicīgi arī Urālos. Burtneks bija specializējies ftiziatrijā un veica pētījumus par plaušu tuberkulozes ārstēšanu.

Pateicoties E. Burtneka ģimenes atsaucībai, iegūti vairāk nekā 70 dažādi priekšmeti (to tiem – 40 fotogrāfijas), kas glabājās viņa dzīvesvietā Sanktpēterburgā un līdz šim nav nekur publicēti vai eksponēti. Apzināta ir arī E. Burtneka kapavieta Serafima kapos Sanktpēterburgā.

Secinājumi. Diemžēl līdz šim dažādu iemeslu dēļ nav pietiekami izvērtēta prof. Ernesta Burtneka pedagoģiskā un organizatoriskā darbība, izveidojot Rīgas Medicīnas institūtu un šīs augstskolas darbības sākumposmā (līdz pirmā rektora pēkšņajai nāvei 1958. gadā). RSU Medicīnas vēstures institūtam sadarbojoties ar E. Burtneka pēcnācējiem, ceram to labot.